

שפת אמת על התורה

עש"ק פ' מקץ, נר ה' דחנוכה, תשפ"ג

Sponsored by Mark Goldin

in honor of the rabbis of the YU Kollel

and to celebrate Anne and Andrew Goldin's birthdays
and our wedding anniversary

1. שפת אמת בראשית פרשת מקץ שנה תרלב

חלום פרעה שנא' בתורה וגם כתיב חלום אחד הוא. נראה שיש ללמוד ממנו לעבודתו ית' שהוא ממקום האחדות והפנימיות. ר"ל שמרמז כי גם ימי הרעב הוא רק ע"י הסתרת ימי הטבע בהם כמ"ש ששת ימי המעשה יהי' סגור כו"ל¹ ומכוסה בקליפות והסתרות שהם ימי הרעב ומזה נעשה הרעב. וז"ש ביוסף [והרעב הי' על כל פני הארץ] ויפתח [יוסף] את כל אשר בהם. בהם דייקא. שנמצאת הקדושה בהסתר בהם למי שיכול לפתוח. והוא בחי' יוסף גם בחי' שבת דכתיב ביום השבת יפתח. והיינו התקשרות הכל בנקודה העקריות. וי"ל שנקרא יוסף ע"ש שהכל רק תוספות על העיקר כי לעולם לא נשכח ממנו היניקה מהעיקר כנ"ל:

שפת אמת בראשית פרשת מקץ שנה תרלו

בפסוק ולא נודע כי באו אל קרבנה. ובסיפור החלום בתורה לא נאמר זה רק פרעה הוסיף זה ומזה בא גם אחי"כ אשר לא ידע את יוסף. וביאור הענין כמ"ש במ"א כי שני הרעב שהם בחי' הסט"א יש בהם נצוצי קדושה משני השובע. רק הרשעים אין מכירין זאת. לכן אמר ולא נודע. אבל יוסף הצדיק ביטל זה ואמר חלום אחד הוא שגם בו יש נ"ק מהאחדות.

2. שפת אמת בראשית פרשת מקץ שנה תרמ

בזוהר כתב על פסוק ולא זכר שר המשקים את יוסף וישכחהו דמיותר וישכחהו. ומפרש שע"י שנעשה פגם בזכרון שאמר יוסף לשר המשקים שיזכרונו. לכן הביא את יוסף לשכחה והי' ירידה למדריגת יוסף ע"ש. ובכעין זה ממש נתקיים בנס דחנוכה להיפוך ע"י שכ' להשכיחם תורתך לכן נתוסף עוד זכרון לבני"י ע"י שרצו להשכיחנו כן שמעתי ממר"ז ז"ל כי ימי חנוכה נותנין זכרון. ונ"ל שלזה רמזו חכמים בחידותם מזוהר מימין ונר חנוכה משמאל ובעה"ב מצויץ באמצע. כי מצות אלו מביאין זכרון. שמזוהר בפתח לזכור מלכותו ית'. ובציצית כתיב למען תזכרו. ושכחה אותיות חשכה וזכירה הוא אור. ורמז וראיתם וזכרתם. לכן גם הסתכלות בנר חנוכה מביא זכירה כמו הסתכלות בציצית כנ"ל:

3. שפת אמת בראשית לחנוכה שנה תרלא

ענין הלל והודאה. ולכאורה אחד הוא... ויראה לפרש כי לשון הודאה הוא על מה שהי' נראה לא טוב והאדם מודה שהוא טוב וחסד [שהרי גם על וידוי חטא נק' הודאה]. והנה כ' אודה הי' בכל לבב פי' בשני יצריך א"כ נראה כי הודיה הוא אחר התיקון שהאדם גבר על היצה"ר ולא נדבק בעוה"ז אף שהי' לו כמה נסיונות. ואז מודה גם על הנסיון שהיה צר לו אז מודה עתה. כענין אודך כי עניתני שרואה למפרע שזה הי' חסד עליון. אבל הלל הוא מי שמופרש מעוה"ז. ומשבח ע"י שרואה גבורת הי' ונפלאותיו [וזה ענין יהודה ויוסף כמובן] ומודים מכלל דפליגי. שמה שהי' נראה שאינו חסד ועתה נתברר. שייך לשון הודאה כנ"ל. וכן בנס דחנוכה שגברו על היונים יש הלל על גוף הנס וההצלחה וגם נס הנרות שכ"ז חסד נגלה. והודאה הוא על כל הגלות יון שאחר שגברו והרויחו ע"י נתגלה שכל הגלות הי' לטובה כדי לדחות בחי' מלכות יון לגמרי להיות תיקון הכולל לדחות ד' מלכיות לברר כי להי' המלוכה כנ"ל. וזהו הלל והודאה כנ"ל:

¹ יחזקאל פרק מו פסוק א

כה אמר אדני יקוק שער החצר הפנימית הפנה קדים יהיה סגור ששתי ימי המעשה וביום השבת יפתח וביום החדש יפתח:

שפת אמת על התורה

עש"ק פ' מקץ, נר ה' דחנוכה, תשפ"ג

Sponsored by Mark Goldin

in honor of the rabbis of the YU Kollel
and to celebrate Anne and Andrew Goldin's birthdays
and our wedding anniversary

שפת אמת בראשית לחנוכה שנה תרלב

ופי' הלל והודאה כי הלל הוא שבח על מה שהקב"ה עוזר לאדם. והודאה הוא גם להיפוך שמודה על קלקולו. וצריך להיות שניהם כאחד אף שיש לאדם בעזר עליון על מה להלל. עכ"ז לא יתגאה וידע כי רק ממנו ית' הוא:

4. שפת אמת בראשית לחנוכה שנה תרלב

(ליל ג) עשאוּם יום טוב בהלל והודאה. פירוש ע"י שהכירו גודל הישועה מהשי"ת והללו והודו בכל לבבם ע"י המשיכו הארת הנס לעולם. וכן צריך להיות בכל אדם כשמרגיש איזה ישועה ומתגלה הטוב בגודל חסד ה' וכפי השבח והודי' שנותן. כך נשאר אצלו לדורות. ועפ"י יש לכונן דברי מו"ז ז"ל שאמר על מ"ש ברמ"א שכשאומרים זמירות הוא סעודת מצוה. וכי מג"א שה"ה בכל מקום ספק בנשואי ע"ה ות"ח ע"ש. והוא אמר שאין ראוי מדהכא כיון שנתקן להלל והודאה לכן אז הוא סעודת מצוה כו'. והוא כמ"ש שע"י השבח והודאה מעוררין הארה הגנוזה באלה הימים ונעשה יום טוב וממילא הוא סעודת מצוה כנ"ל:

שפת אמת בראשית לחנוכה שנה תרמח

פי' שע"י הלל והודאה יכולין לעורר כח הנס והחסד לעולם. לכן הודו לה' יאמר נא ישראל. יראי ה' כו' שבכוחם לעורר אלה החסדים תמיד בכח הודאה ובכח המצות המיוחדים לאלה הנסים כמ"ש לזוכרי פקודיו לעשותם. להם נמצא חסד ה' מעולם ועד עולם. וכמו כן הי' באותו הדור שבכח הלל והודאה קבעוהו לדורות. ואיתא בגמרא הלל יש בו לשעבר ולעתיד כו'. פי' שבכח ההלל לעורר הנסים והחסדים שהקב"ה עשה לנו כבר. וגם מה שעתיד לעשות לנו כמ"ש במ"א מזה כי לפניו ית' עבר ועתיד הכל אחד וכאשר עשה לאבותינו החסדים הי' ישועה לכל הדורות ויש לכל הדורות חלק בהם רק כפי מה שמצויר הנס והחסד בעיני האדם כך מתעורר אצלו החלק השייך לו וכן בכלל הדור וחז"ל רמזו לנו שע"י הלל והודאה נוכל להתדבק בהנס:

תהלים פרק ד פסוק ב

בְּקִרְאֵי עֲנָנֵי אֱלֹהֵי צְדָקָי בְּצַר הִרְחַבְתָּ לִּי חֲנֻנִי וּשְׁמַע תְּפִלָּתִי: [מאמר לא נודע למי: "כל המודה על ניסו, נעשהלו נס אחר"]

5. שפת אמת בראשית לחנוכה שנה תרמד

ובימים האלו מתנוצץ הארות מבית המקדש ויכולין לעסוק בהלל והודאה כי הנרות הם הארות ממנורה שבמקדש. וע"י שהיונים רצו להשכיח תורת ה' וגם בזמן שהי' המקדש קיים פרצו בו פרצות וטמאו שמנים שבהיכל. לכן כשנסקם הקדוש ברוך הוא וב"ש את נקמתינו. עשה לנו זכר במצות נר חנוכה להיות נמשך קדושת ביהמ"ק גם בזמן הזה שהמקדש חרב. ויכולין בימים אלו למצוא הארת קדושה וטהרה גם מבחוץ. ואמרו קבעום ועשאוּם לשון כפול. שהחכמים פעלו שיהיו ימים טובים בשמים. ושיתמשך התגלות הקדושה שיורדת הארה מן השמים בימים אלו. וגם פעלו שיהיו ימים טובים למטה בנפשות בניי שיתעורר לבבם בנקל באלה הימים.